

DE WIJNPERS

Mechelsevest 72 3000 LEUVEN

Telefoon: (016)23 69 51

Fax: (016)23 21 62

Instellingsnummer: 032938

2025 02

Job shadowing door Niels Vaes en Sofie Graus

Onze kunstleerkrachten te Modena

1 EUROPA, 10 jaar ERASMUS+ OP DE WIJNPERS, 100 KANSEN

Liceo Artistico Adolfo Venturi

+ begeleiding groepsuitwisseling van 8 kunstleerlingen dubbele finaliteit

In februari deden twee leerkrachten een job shadowing aan het liceo artistico Adolfo Venturi, een gerenommeerde kunstschool in Modena, Italië. Deze school, gespecialiseerd in disciplines zoals beeldhouwkunst, keramiek, fotografie en grafische vormgeving, biedt een inspirerende leeromgeving waar vakmanschap en innovatie hand in hand gaan. Onze ervaring daar heeft niet alleen onze kijk op kunstonderwijs verbreed, maar ook waardevolle inzichten opgeleverd die we kunnen meenemen naar onze eigen school, De Wijnpers.

Adolfo Venturi heeft een indrukwekkende staat van dienst als het gaat om Erasmusuitwisselingen. De school is uitstekend uitgerust met machines en materialen, waardoor leerlingen zich kunnen specialiseren in verschillende kunstdisciplines. Hoewel leerlingen geen eigen laptop hebben en vaak niet thuis aan schooltaken kunnen werken, biedt de school een flexibele structuur: lessen duren tot 14.00 uur, maar leerlingen kunnen daarna blijven om verder te werken.

Wat opviel, is de sterke focus op welzijn. De school biedt een veilige en ondersteunende omgeving, met onder andere een psycholoog en speciale begeleiders voor leerlingen met extra noden. In Italië zijn er geen aparte 'speciale' scholen; in plaats daarvan wordt iedereen zo veel mogelijk geïntegreerd in het reguliere onderwijs. Dit creëert een leeromgeving die een realistische afspiegeling is van de maatschappij en waarin diversiteit wordt omarmd.

Er is heel wat dat we kunnen leren van Adolfo Venturi op vlak van welzijn van de leerlingen, infrastructuur en methodieken. Zo is er bijvoorbeeld het documenteren van kunstwerken: leerlingen krijgen maandelijks tijd om hun werk professioneel te fotograferen en bewerken in Photoshop. De resultaten worden opgeslagen in een online portfolio dat hen helpt bij sollicitaties of verdere studies. Daarnaast is er de integratie van vakken zoals chemie en fysica, met focus op materiaalstudies om inzicht te krijgen in de kwaliteit en toepassingen van kunstmaterialen. Als laatste viel de samenwerkingen met musea en bedrijven op: leerlingen werken aan echte projecten zoals het maken van folders of documentaires. Deze praktijkgerichte aanpak motiveert en bereidt hen voor op de professionele wereld.

Zo bezochten we ook verschillende ateliers en kregen we werken te zien die gemaakt werden door de leerlingen. Het niveau van het werk is goed, wat opvallend is, is dat ze hun werk zeer professioneel presenteren. Van elk project maakt de leerling in Indesign (schermformaat) een zeer verzorgde presentatie met daarin het ontwerpproces, het uiteindelijke werk, mock-ups, besprekingen, etc... De lay-out, typografie en de fotografie is helemaal zoals het zou moeten zijn. Hier kunnen we een voorbeeld aan nemen.

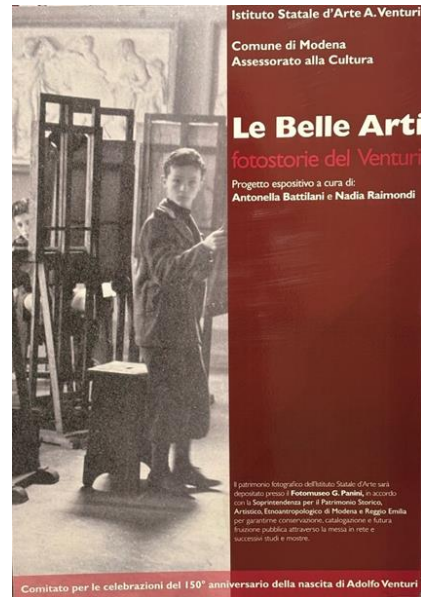

In het werkervaringsgericht atelier zijn de leerlingen met een project van een klant bezig: de klant is een kerk: de kerk bestaat x aantal jaar en er gaat een jubileum/expo/happening gebeuren: de leerlingen maken foto's van het gebouw + de kunstschaten, er komt een filmpje, de tekst wordt ingesproken door AI zodat het geluid goed zit, er wordt een logo, tentoonstellingsmateriaal, een catalogus, gadgets, social media posts ontworpen. De leerlingen dienen hun voorstellen in en werken daarna het gekozen concept in kleinere groepjes uit. Er wordt klasgroepoverschrijdend gewerkt: er worden groepjes gevormd met de leerlingen uit de kunsttechnische multimediarichting en met de leerlingen van de kunstrichting.

De leerkracht van dit atelier is zeer up to date wat betreft softwarekennis: ze adviseert leerlingen en collega's en heeft een grote voorkeur om open source software te gebruiken. Ze

heeft ook een website gemaakt waarin ze alle software en apps oplist die gebruikt kunnen worden.

Op woensdag 19/02 bezochten we Venturi Belle Arti en maakten we een uitstap naar Bologna.

Het gebouw van Belle Arti is een groot historisch gebouw. Het is al zeer lang een kunstacademie, de exacte datum is niet bekend maar in de 18de eeuw was het al een academie. Het gebouw staat vol met zeer grote beelden, heeft een historische bibliotheek met zeldzame boeken en heeft enorm uitgeruste ateliers. De 1700 leerlingen van Venturi mogen zich gelukkig achten dat ze een plekje hebben op deze school want er zijn honderden leerlingen die geen plaatsje hebben kunnen bemachtigen. De motivatie en inzet is bij de meeste leerlingen dan ook zeer hoog.

De leerlingen zitten met 24 in een klas, meestal zijn er een 3-tal leerkrachten/tutors/ondersteuners aanwezig per klasgroep. Dit is een systeem dat wij niet kennen. Dus 1 leerkracht geeft les en de andere 'leerkrachten' ondersteunen door individuele leerlingen te helpen, aanwezigheden op te nemen, agenda aan te vullen, ...

Elk lokaal is goed uitgerust: er is standaard een iMac aanwezig, een groot beeldscherm en een krijtbord. Er zijn meerdere computerateliers waar voor elke leerling een grote IMac ter beschikking staat. In de beeldende kunsten wordt er zeer veel aandacht besteed aan technieken: Er is een duidelijke leerlijn die over de 5 jaar heen gaat. Algemeen kan er gesteld worden dat de eerste 2 jaar van de opleiding bestaat uit het reproduceren en kopiëren van beelden/schilderijen.

Zo zijn er bv gipsen beelden van neuzen/oren/ogen/lippen en de leerlingen moeten deze correct kunnen tekenen en exact kunnen boetseren. Als ze dit onder de knie hebben gaan ze grotere dingen maken. In het laatste jaar (5de) gaan de leerlingen van de ruimtelijke beeldende kunsten een week naar Carrara en daar beitelen ze uit steen (niet uit marmer want dat vergt teveel krachten) een kapiteel van een zuil uit. Technisch moet dit dan helemaal in orde zijn: symmetrisch en helemaal volgens de regels van de klassieke kunsten.

Voor schilderkunst starten ze ook met het kopiëren van fragmenten van schilderijen: de eerste 2 jaar werken ze in zwart-wit, vanaf het 3de jaar komt er kleur bij. Eerst leren ze via een grid werken kopiëren, vervolgens leren ze de meettechnieken aan. Tekeningen blijven op school: er moet naar waarneming getekend worden en alleen achteraf mag er verder uitgewerkt worden op basis van foto.

Na het leren tekenen met grijstinten leren ze werken met kleur: kleurpotlood, pastel, oliepastel en acrylverf. Daarna komt er leren werken met olieverf, er wordt ook geleerd om te werken met bladgoud. Pas in het 5de jaar mag een leerling eigen werk creëren. Gedurende heel zijn/haar opleiding zal de leerling 350 werken getekend/geschilderd hebben.

Op het einde van het 5de jaar is er een staatsexamen, er is een theoretisch examen dat over al de leerstof van alle vakken van het laatste jaar gaat en er is ook een kunstwerk dat gemaakt moet worden in een tijdszone van 16u. Leerkrachten uit andere scholen geven hier punten op. De eindscore is belangrijk om aan bepaalde universitaire of academische opleidingen te mogen beginnen.

Waar ook veel belang aan gehecht wordt is de presentatie van de opdrachten die leerlingen maken: het ontwerpproces is zoals wij dat kennen, maar gebeurt hier steeds op een liggend A3-formaat met veel aandacht voor vorm, compositie, typografie en kleur. Deze pagina's zijn met zeer veel zorg uitgewerkt en vormen samen een mooi dossier. Er is ook steeds een verslag aanwezig over de opdracht. Ook hier merk ik op dat dit met grote zorg voor typografie en lay-out gebeurt. Hier kunnen we echt wel een groot voorbeeld aan nemen.

Digitaal wordt er in alle studierichtingen ook veel aandacht geschonken aan het portfolio. Leerlingen leren allemaal bij fotografie om degelijke productopnames te maken, deze te bewerken in fotoshop, mockups te maken, een verzorgde lay-out te maken in Indesign, etc...

Elke opdracht eindigt bij elke leerling met een soort boek waarin het ontwerpproces van A tot Z zichtbaar is en waar het eindproduct in gepresenteerd wordt in verschillende zichten, geplaatst in een omgeving, ... Voorzien van uitleg en conclusies. Oogt zeer professioneel en verzorgd. Leerlingen hebben standaard een blok A3-papier mee om op te werken.

Op donderdag 20/2 stond een bezoek aan Venturi Ganaceto op het programma.

Hier hebben de leerlingen van het technische kunstonderwijs les. Ze volgen de richting multimedia. Deze ochtend gestart met een les audiovisuele technologie bij te wonen. De leerlingen krijgen een les After Effects. Ze moeten een animatie maken over de theorieles 'geschiedenis van de cinema' die ze kregen.

Hun verticale leerlijn (curriculum) ziet er zo uit:

- 1e en 2e jaar (=onze 2de graad):
  - Fotografie + film
  - Photoshop
  - Illustrator
- 3e jaar (= 4^{de})
  - Lightroom
  - Indesign
  - AfterEffects
- 4e jaar (=5^e)
  - Première
- 5e jaar (=6^e)
  - Première
  - AfterEffects
  - Audition (audioopnames)

Een verschil met onze opleiding crossmedia is dat de leerlingen geen webdesign krijgen, wel leren ze *social media*-content aanmaken. Ook hier is er zeer veel zorg voor presentatie en werken de leerlingen met projecten. De inhoud van de opdrachten is ook vaak leerstof. Bv animatie van de filmgeschiedenis, pictogrammen en folder over copyrights, promotie van Europa in opdracht van 'Europa Direct Modena'. De uitrusting van de lokalen is top: sterke pc's voor het film- en montagegebeuren, Imacs voor de grafische vakken, A3-scanners, fotostudio's, opnamesets, geluidsdichte opnamestudio, ...

Op vrijdag 28 februari 2025 kwam een einde aan dit mooie avontuur.

Dankzij Erasmus+ zijn er bijzondere vriendschappen ontstaan tussen Italiaanse en Belgische leerlingen. Wat begon als een project met de school, groeide uit tot een diepe culturele uitwisseling, waarin taal, tradities en nieuwe perspectieven samenkwamen. Dit programma heeft niet alleen deuren geopend naar nieuwe kennis, maar ook harten met elkaar verbonden.

Het afscheid is emotioneel: dikke knuffels worden uitgedeeld, hier en daar vloeit een traan en met een glimlach en een brok in de keel weerklinkt het hartverwarmende Arrivederci! Geen definitief vaarwel, maar een belofte: tot in de zomer! Vriendschappen zijn gesmeed en vakantieplannen worden al gemaakt. Dit is de ware essentie van het

Europese gevoel—een gemeenschap zonder grenzen, waarin jonge mensen elkaar vinden, samen groeien en een toekomst opbouwen waarin diversiteit en samenwerking centraal staan. Erasmus bewijst dat Europa niet alleen een geografisch begrip is, maar een gedeelde ervaring die levenslang meegaat.

Ons bezoek aan Adolfo Venturi was een verrijkende ervaring. De warme ontvangst en open samenwerking maakten het tot een inspirerende uitwisseling. Hopelijk krijgen meer collega's en leerlingen de kans om via Erasmus nieuwe inzichten op te doen en zich artistiek verder te ontwikkelen.

Met dank aan

- **Erasmus+ - KA1 - groepsmobiliteiten**
- **Het directieteam van De Wijnpers**
- **Liceo Artistico Venturi**
- **De inzet van onze wijnpersleerlingen**
- **N. Vaes en S. Graus – job shadowing**

**Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union**

Februari, 2025